ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

Ռ. Լ. Խուրշուդյան—Հայ ժողովրդավարության քաղաքական ուղեղիծը 1917—1918 թթ. 3

Հ. Բ. Աբրահամյան—Արցախահայության «ակվորդ լինելու հարցի շուրջ . . 9

Հայկազ Հակոբջանյան—Բանահյուսական ժանրերի մշակումները արևմտահայ գավառաբան գրականության մեջ 23

Դ. Հ. Հարությունյան—Անձի, աղգի և պետության ինքնիշխանության հիմնահարցը միջնադարյան Հայաստանի մատենագրական և իրավական հուշարձաններում . 33

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

Ռ. Հ. Գասպարյան—Հայերի ցեղասպանությունը Կիլիկիայում 1915—1916 թթ. . 41

Գ. Բ. Ղարիբջանյան, Լ. Մ. Վարդանյան—Լևոն Լիսիցյան (1892—1992) . 53

Հ. Ժ. Հովհաննիսյան—«Կուլտուրական հեղափոխության» մի կարևոր հարցի շուրջ 59

Վ. Մ. Վարդանյան—Ղազարոս Աղայանի և Հովհաննես Հովհաննիսյանի առընչությունները 65

Ս. Ա. Հովհաննիսյան—Իրականը և իդեալականը Ջրաբյանի դեղագիտության մեջ (Տիրան Ջրաբյան—Ինտրա) 73

Ս. Հ. Պողոսյան—Մանկան հագուստը Շիրակի և Ջավախքի սատմադղադրական շրջաններում (XIX դ. վերջ—XX դ. սկիզբ) 77

Ն. Հ. Օհանյան—Դարձվածների կառուցվածքային տիպերը Հովհ. Թումանյանի ստեղծագործություններում 84

Վարդան Մատթէոսեան—«Մասունքի Դաւիթ» Գողան-Տողանի մասին . . 91

Ս. Ն. Վարդանյան—Խոսքային և երգային ձայնի փոխկապակցության մասին . 97

Ա. Ա. Պապյան—Ակ-կոյունլուների պետությունը միջազգային հարաբերությունների ոլորտում և հայերը 101

Դ. Գ. Կերտմենջյան—Միջնադարյան Տարոն-Վասպուրականի Ոստան-Աղթամար քաղաքաշինական հորինվածքը պատմական Հայաստանում 112

Լ. Գ. Սարդսյան—Կարծեցյալ Ստեփանոս Սյունեցի՝ շարականագիր V դարի . . 120

Ռ. Ռ. Գասպարյան—Ուշիի Ս. Սարդիս վանքի վիմագրական արձանագրությունները 130

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Հ. Ա. Ավետիսյան, Պ. Հ. Հովհաննիսյան—Նիկողայոս Ադոնցի՝ հայկական հարցի մասին ևս մեկ քիչ հայտնի հոդվածը 137

ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՏԵՆԱԳՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Տ. Ս. Դրամբյան—Էդվարդ Հովհաննիսյան, Պայքարի դարը 149

Է. Մ. Կորխմազյան—Վ. Ղազարյան, Ս. Մանուկյան, Մատենադարան, հ. 1, VI—XIV դարերի հայ ձեռագիր մատյանները 153

ԼՐԱՏՈՒ

Լենդրուշ Խուրշուդյան—Պատմաբանների հայկական ընկերության որոշումը Հայաստանի Հանրապետությունում հայոց պատմության դպրոցական նոր դասագրքերի և ծրագրերի ստեղծման վիճակի մասին 155

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Р. Л. Хуршудян—Политический курс армянской демократии в 1917—1918 гг. 3
Г. Б. Абрамян—К вопросу об армянстве Арцаха как о «пришельцах» . 9
Айказ Акопджанян—Обработка фольклорных жанров в западноармянской провинциальной литературе 23
Г. Г. Сафарян—Проблема суверенитета личности, нации и государства в средневековых армянских летописно-правовых памятниках . . . 33

СООБЩЕНИЯ

Р. Г. Гаспарян—Геноцид армян в Киликии 1915—1916 гг. . . . 41
Г. Б. Гарибджанян, Л. М. Варданян—Левон Лисициан (1892—1992) 53
А. Ж. Оганесян—Об одном важном вопросе «культурной революции» . 59
В. М. Варданян—Взаимосвязи Г. Агаяна и Ов. Ованнисяна 65
С. Х. Оганесян—Реальное и идеальное в эстетике Чаркяна (Тиран Чаркян-Интра) 73
С. Г. Погосян—Детская одежда в Ширакском и Джавахкском историко-этнографических районах (кон. XIX—нач. XX вв) 77
Н. Г. Огаян—Структурные типы фразеологизмов в произведениях О. Туманяна 84
Вартан Маттеосян—Об Оган-Тогане в «Давиде Сасунском» . . . 91
С. Н. Варданян—О взаимосвязи речевого и певческого голоса . . . 97
А. А. Папян—Государство Ак-коюнлу в сфере международных отношений и армяне 101
Д. Г. Кертменджян—Градостроительная композиция Востан-Ахтамар средневекового Тарона-Васпуракана в исторической Армении . . . 112
Л. Г. Саркисян—Мнимый Степанос Сюнецн—шараканописец V века . 120
Р. Р Гаспарян—Лапидарные надписи монастыря св. Саргиса в Уши . 130

ПУБЛИКАЦИИ

Г. А. Аветисян, П. О. Оганесян—Еще одна малоизвестная статья Николая Адонца по Армянскому вопросу 137

КРИТИКА И БИБЛИОГРАФИЯ

Т. С. Драмбян—Эдуард Оганесян, Век борьбы 149
Э. М. Корхмазян—В Казарян, С. Мануканян. Матенадаран. Том I. Армянская рукописная книга VI—XIV вв. 153

ХРОНИКА

Лендруш Хуршудян—Решение Армянского общества историков о создании в Республике Армения новых программ и школьных учебников по истории Армении 155

CONTENTS

ARTICLES

R. L. Khurshudian—Political course of Armenian democracy in 1917—1918 3
H. B. Abrahamian—To the question of Armenians of Artsakh as „new-comers" 9
Haikaz Hacobjanian—Treatment of folk-lore genres in West Armenian provincial literature 23
G. H. Safarian—The problem of sovereignity of a person, nation and state in the medieval Armenian annalistic-legal monuments 33

REPORTS

R. H. Gasparian—Armenian Genocide in Cilicia in 1915—1916 41
G. B. Gharibjanian, L. M. Vardanian—Levon Lisitsian (1892—1992) 53
H. Zh. Hovhannisian—On an important question of „cultural revolution" 59
V. M. Vardanian—Intercommunications between Gh. Aghayan and Hovhannes Hovhannisian 65
S. Kh. Hovhannisian—Correlations of the real and the ideal in Chrakian's aesthetics (Tiran Chrakian—Intra) 73
S. H. Poghossian—Child's clothes in historical-ethnographic regions of Shirak and Javakhk (the end of the 19th-the beginning of the 20th cent) 77
N. H. Ohanian—Structural types of phraseologisms in H. Toumanian's works 84
Vardan Matteosian—About Oghan-Toghan in the „David of Sassoon" . 91
S. N. Vardanian—On intercommunication of speech and song voice 97
A. A. Papian—The Ag-goyunlu state in the international relations and the Armenians 101
D. G. Kertmenjian—Vostan-Aghtamar town-building composition of the medieval Taron-Vaspurakan in historical Armenia 112
L. G. Sargsian—Imaginary Stepanos Syunetsi- a sharakan-writer of the 5th century 120
R. R. Gasparian—Lapidary inscriptions of St. Sargis monastery in Ushi . . 130

PUBLICATIONS

H. A. Avetisian, P. H. Hovhannisian—Nicolai Adonts's one more little-known article on Armenian question 137

CRITICISM AND BIBLIOGRAPHY

T. S. Dramblan—Edward Hovhannisian, The century of struggle 149
E. M. Korkhmazian—V. Ghazarian, S. Manoukian, Matenadaran. v. I. Armenian manuscript books of the 6th-14th centuries 153

CHRONICLE

L. Khurshudian—Decision of the Armenian society of historians about the condition of the creation of new school textbooks and programmes on the Armenian History in the Armenian Republic 155

Վերատեւդող սրբագրիչ՝ է. Գ. Վասիլյան

Հանձնված է արտադրության 22. 06. 1992 թ., ստորագրված է տպագրության 9. 11. 1992 թ.։ Թուղթ № 2, 70×108 1/16, տպագրությունը՝ հարթ. տպագր. 10,0, պայմ. 14,0 մամուլ, հրատ. 14,77 մամուլ։ Տպաքանակ 240, պատվեր 96, հրատ. № 8015։

Изд. 8015. Заказ. 96. Тираж 240.
Бумага № 1,70×108 1/16. печ. 10,0. л., усл. 10,0. л., изд. 14,0.
Типография издательства НАН Армении, Ереван, пр. Маршала Баграмяна, 24.
ՀՀ ԳԱԱ Հրատարակչության Երևանի տպարան, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող., 24։
Խմբագրության հասցեն՝ Երևան-19, Մարշալ Բաղրամյան պող., 24-դ, հեռ. 56-41-80, 58-19-02.
Адрес редакции: Ереван-19, пр. Маршала Баграмяна, 24-г, тел. 56-41-80; 58-19-02.
Adress: 24—G Marshal Baghramian av. Yerevan. Armenia. USSR, tel. 56-41-80 58-19-02